

תכנית אב לאגן נחל קדרון - ואדי אל נאר
مخطط عام لحوض وادي النار
KIDRON VALLEY- WADI EL NAR MASTER PLAN PROJECT

08.02.11

תכנית אב לאגן נחל קדרון - סיכום דיון ועדת היגוי מס' 5
הדיון התקיים בעיריית ירושלים ב- 30.01.2011

משתתפים:

ועדת ההיגוי

פרופ' ראובן לסטר – יו"ר ועדת ההיגוי
נעמי צור, עופר גרדינגר, יעל המרמן, נמרוד לוי – עיריית ירושלים
גרי עמל – רשות ניקוז ים המלח
פרופ' גלן יגו – מכון מילקן
אורן בלונדר – מכון פרס לשלום

צוות התכנון

אינג' מרק רנדר, לימור מואס - אמאב, תחבורה
מתכנן מיוחד נכאל - תכנון קהילתי
מתכנן וגיאוגרף רם אלמוג – קיימא, הידרוגיאוגרפיה, אקולוגיה ואיכות סביבה
ארכיאולוג אבנר גורן - ארכיאולוגיה ומורשת
ד"ר בועז ברק – כלכלת סביבה
עו"ד דני לבני - מדיניות ומשפט
אדרי' לור דשי – משרד רחמימוב
אדרי' אריה רחמימוב, אדרי' ליאורה מירון - ראש צוות התכנון

ד"ר ורד דוקטורי בלאס – מהנדסים ללא גבולות EWB

סדר היום של הדיון:

א. דיווח של ועדת ההיגוי:

- דבר יו"ר ועדת ההיגוי
- דיווח שוטף על התקדמות התכנית
- מטרות התכנית וקידומן במהלך התכנון
- מתווה פעולה להמשך קידום ויישום התכנית
- תפקידי המשך לוועדת ההיגוי
- דבר חברי ועדת ההיגוי
- רשות ניקוז ים המלח - תקציב 2011 ותשלומים

ב. צוות התכנון

- תכנית אב לאגן נחל קדרון – טיוטה להגשת התכנית
- הצגת מטרות התכנית ופיתוחן במהלך תהליך התכנון
- תכנית מנחה לראש האגן ותכנית מנחה לאגן המרכזי והתחתון
- תכנית ניקוז וניהול נגר עילי
- מתווה פעולה להמשך התכנית - מיזמים למימוש בטווח הקצר ובעדיפות עליונה

ג. סיכום ודיון על מתכונת הגשת התכנית עם סיום העבודה ומתווה להמשך

להלן פרוט הנושאים שנדונו במהלך הדיון :

חלק א: דיווח של ועדת ההיגוי

1.א. פרופ' ראובן לסטר, יו"ר ועדת ההיגוי:

– דיווח על התקדמות העבודה, קידום תכניות סטטוטוריות במזרח ירושלים, מיזמים כדוגמת מיזם המרכז הסביבתי והמעורבות בתכנון דרך שייח' סעד ודיווח על פגישות כולל פגישות עם ברוך נגר בעניין הביוב

– נסיון ליצור פלטפורמה למחקר רב תחומי וארוך טווח בקדרון כחלק מפרויקט המארג הלאומי - LTSE

– המשימה הגדולה ביותר הינה פתרון בעיית הביוב

– אירוח קבוצת סטודנטים לאדריכלות נוף מאוניברסיטת פנסילבניה במסגרת ביקורם בארץ לצורך לימוד לפרויקט שמכינים בנושא הקדרון

– פגישה מתוכננת עם שר התשתיות, מר עוזי לנדאו

א.2. פרופ' גלן יגו, מכון מילקן, ממליץ להציג לתמ"ת את נושא שביל האופניים ולהציע להם לקדמו

א.3. גרי עמל, מנכ"ל רשות ניקוז:

– טרם הגיעו תשובות מהמשרד להגנת הסביבה לגבי תיקצוב בעקבות הגשת קול קורא

– לקראת סוף פברואר יועבר כשליש מיתרת ההתחייבות לתשלומי שכר תכנון ונעשה מאמץ להסדיר את כל התשלומים עד סוף יוני 2011

א.4. נעמי צור, סגנית ראש העיר:

– תכנית הקדרון קיבלה עדיפות עליונה בתכנית העבודה של העירייה

– התכנית הוצגה ב- 26.01.2011 בוועדת התכנון העירונית והתקבלה בצורה חיובית

חלק ב': הצגת התקדמות התכנית

אדר' אריה רחמימוב ואדר' ליאורה מירון הציגו את דו"ח מס' 5 - טיוטת הדו"ח הסופי, טיוטת ברושור התכנית ב- 3 שפות ונושאים שקודמו מאז ועדת היגוי מס' 4.

להלן הנושאים המרכזיים שהוצגו:

1.א. מטרות התכנית כפי שהוצגו בתחילת תהליך התכנון (בוועדת היגוי מס' 1 שהתקיימה ב- 25.10.09)

ודוגמאות לפיתוחן במהלך הכנת התכנית:

1. פיתוח שפת תכנון שתשמש כלי לשיקום והסדרה, לתכנון עתידי ולניהול האגן. שפת התכנון

תעסוק במגוון סוגי השיקום, ההסדרה, השימור, הפיתוח והבינוי בשטח התוכנית ובמפגש בין

השטח הפתוח, החקלאי והבנוי ותהווה בסיס לתכנון עתידי.

עקרונות קונספטואליים של התכנית כדוגמת "מטריצת הקדרון"

2. טיפול תכנוני מיוחד במפגשים בין השטחים הבנויים והאתרים המופרים לבין הסביבה הטבעית,

- כגון מפגשי שכונה-נחל וחקלאות-נחל. בתחומים אלה תוצע שפת תכנון והתייחסות קונקרטית למפגשים קיימים ומתוכננים.
- הצגת מוקדי החקלאות באגן ודרכים לשימור ופיתוח מוקדים קיימים וחדשים
3. מיפוי מפגעים
- מפות מוקדי מפגעים אקולוגיים וסביבתיים לראש האגן ולאגן המרכזי והתחתון
4. מקורות ומוקדי זיהום בכל שטח ההתייחסות של האגן והתייחסות לאפשרויות הטיהור והשימוש במי קולחין.
- קידום "חלופת עובדייה" לפתרון בעיית הביוב כולל הביוב מבית לחם ובית סחור
5. התייחסות להנחיות תכנון קיימות ועתידיות במרחב התכנית, לרבות היבטים של תכנון השטחים העירוניים, שמירה על מוקדי דת ומורשת, פיתוח תיירותי (כולל מסלולי עליה לרגל ותיירות) ותשתיות קיימות ומתוכננות.
- שביל הקדרון בראש האגן, במרכזי ובתחתון – שבילי טיול, מסלולים לעולי רגל, רוכבי אופניים, רכב פרטי ורכבי 4X4
6. גיבוש מסגרת למתן חוות דעת.
- מתן חוות דעת לתכנון דרך שייח' סעד (האמריקאי) ומעורבות בקידום התכנון והביצוע
- כציר/הרחוב המרכזי במזרח ירושלים
7. אינטגרציה של תכניות קיימות, תכניות בהליך בפיתוח תמונת העתיד ושפת התכנון המוצעת.
- קומפילציה של תכניות בתכנון בראש האגן
8. יינתן דגש מיוחד להיבטים החברתיים של שילוב בין אזורי המגורים והנחל.
- תכנית האב כחלק מפיתוח רעיון "הטבעת הירוקה" סביב ירושלים והשתלבות תכנית האב לקדרון
9. הדגשת שיתוף הפעולה בין הרשויות לבין תושבי האזור כולל שטחי הרשות הפלסטינית.
- הצגת התכנית בוועדת התכנון העירונית שהתקיימה ב- 26.01.2011
10. גיבוש ופיתוח של התוכנית העתידית ושפת התכנון ייעשו בשיתוף מלא של הגורמים המתאימים ברשויות ובקרב הגופים הנוגעים בדבר (בהקשר של הרשות הפלסטינית ייבחנו ההיבטים בהתאם למגבלות).
- הצגת התכנית לבעלי עניין ב- 03.03.2010 וב- 17.06.2010 ובוועדת התכנון העירונית שהתקיימה ב- 26.01.2011
11. בחינת מיזמים חברתיים, כלכליים, תרבותיים ותיירותיים שיעסקו בהסטוריה, במורשת, באקולוגיה ובסביבה ובמשק עם הנחל.
- הצגת מיזמים לפיתוח, בעלי עניין ומקורות מימון
12. הכנת מסמך ניהול ויישום בשלבים בראיה רב שנתית ובינלאומית.
- 18 מיזמים לפיתוח בטווח הקצר מתוכם 9 בעדיפות עליונה

2. ב. הוצגה רשימת המיזמים למימוש בטווח הקצר ובעדיפות עליונה, צוות ואחראים מקצועיים לקידום כלהלן:

מיזם למימוש בטווח הקרוב ובעדיפות עליונה	אחראי מקצועי וצוות
1. מט"ש עובדייה	ראובן לסטר, מוחמד נכאל, אילן הלבץ, אריה רחמימוב, ליאורה מירון
2. דרך שייח' סעד (האמריקאית)	חבי מוריה, מרק רנדר, מוחמד נכאל, לוליק קמחי, ורדית צורנמל, אריה רחמימוב, ליאורה מירון
3. א3. פינוי פסולת בניין	גיל רייכמן, מוחמד נכאל, רם אלמוג
3ב. פינוי פסולת ביתית	גיל רייכמן, מוחמד נכאל, רם אלמוג
4. ג3. טכנולוגיות לטיפול בפסולת וביוב גולמי	ורד דוקטורי בלס, אבנר גורן, ידידי כדור הארץ-גדעון ברומברג
5. תכנית ניקוז וניהול נגר עילי תכ" רב שנתית עפ"י סדר פעולות	נמרוד חלמיש, אבי פרוינד
6. א6. עלייה לרגל - "שביל הקדרון"	נעמי צור, אבנר גורן, מוחמד נכאל, ורדית צורנמל, מרק רנדר
6ב. שביל "אמת המים"	נעמי צור, אבנר גורן, ורדית צורנמל
6ג. ציר אופניים "מים לי-ים לים"	גרי עמל, אורן בלונדר, אבנר גורן, ורדית צורנמל, מרק רנדר
7. גנים ופארקים קהילתיים	ורדית צורנמל, אריה רחמימוב, ליאורה מירון
8. שיקום ופיתוח דפנות הנחל	אריה רחמימוב, ליאורה מירון, רם אלמוג, ורדית צורנמל
9. ציפורים וצפרות	רם אלמוג, ראובן לסטר, ורדית צורנמל, אריה רחמימוב, ליאורה מירון
10. חינוך סביבתי	מוחמד נכאל, דני לבני, רם אלמוג, לוליק קמחי, ורד דוקטורי, החל"ט, המשרד להגנת הסביבה,
11. קשר עם התושבים	מוחמד נכאל
12. קשר עם מערכת הביטחון	ראובן לסטר
13. קשר עם מ. א. מגילות	אריה רחמימוב, ליאורה מירון
14. מרכז יזמות	בועז ברק, מוחמד נכאל, לוליק קמחי,
15. קידום ויישום התכנית: מינהלת משותפת לקדרון	ראובן לסטר, גרי עמל, נעמי צור, אמגיד עלאווי ונציגים פלסטינאים נוספים

3. ב. ד"ר נמרוד חלמיש הציג את מטרות ותכנית העבודה בנושא ניקוז וניהול נגר עילי, העבודות שהוכנו והשבלים המתוכננים הבאים.

מטרות העבודה:

- הגנה על שימושי קרקע רגישים (בתי מגורים וכ"ו) ומניעת הצפות,
- תפיסה ושימור מי גשם ונגר עילי לצורך ניצול מיטבי של המים ולהקטנת ספיקות במורד האגן,
- מתן מענה ניקוזי/הידרולוגי לתכנית הפיתוח,
- יצירת בסיס נתונים והנחיות לתכנון מפורט עתידי בתחום אגן נחל קדרון.

עבודות שהוכנו:

- חלוקת מעלה האגן לאגני משנה ע"פ מאפיינים הידרולוגיים (טופוגרפיה מקומית, בינוי, תכסיות

וכד'. אופיינו 4 סוגי אגנים)

- ניתוח פרטני של אגנים קטנים במעלה אגן הקדרון (ואדי יאצול, ואדי קדום), כולל הצגת המצב הקיים, חישוב ספיקות שיא ואפיון פתרונות למניעת סיכוני הצפות
- חישוב והצגה של פשט הצפה / רצועת השפעה במקטעים לאורכו של אפיק הקדרון העיקרי (תכנית מע"ר מזרח)

עבודות בהכנה:

- ניתוח אפשרויות לתפיסה, שימור וניצול של מי גשם ונגר עילי במעלה האגן
- חישוב והצגה של פשט הצפה / רצועת השפעה לכל אורכו של אפיק הקדרון העיקרי
- ניתוח סיכוני הצפות לשימושים מתוכננים (מטי"ש, כביש 90 וכד') ותכנון עקרוני של ההגנות הנדרשות
- כתיבת הנחיות כלליות לנושא שימור קרקע באגן

חלק ג': סיכום

- ג.1. קידום נושא הקמת מינהלת המטי"ש וכן רשות נחל בשיתוף פלסטינאים - באחריות ראובן לסטר וגרי עמל
- ג.2. המיזמים למימוש בטווח הקצר ובעדיפות עליונה יקודמו בהתאם לטבלה שהוצגה ע"י אריה וליאורה. בועז ברק יכין הצעת תקציבית לכל אחד מהפרויקטים – חומר זה ישמש בסיס לתקציב שיוצע בהחלטת הממשלה. כמו כן יחד עם מוחמד יכינו רשימת בעלי עסקים ובעלי עניין פוטנציאליים.
- ג.3. גרי עמל יקדם את תכנית הניקוז ויישומה כתכנית פרויקטים רב שנתית
- ג.4. חברי ועדת ההיגוי וחברי הצוות מתבקשים לעיין בטיוטת הדו"ח הסופי שהוגש ולתת את הערותיהם עד ל- 20.02.2011
- ג.5. הכנת טיוטה להחלטת ממשלה - באחריות ראובן לסטר
- ג.6. זימון מפגש בעלי עניין ומפגש בעלי עסקים - באחריות ראובן לסטר
- ג.7. קידום תכנית מיחזור במסגרת המרכזים הסביבתיים - באחריות רם אלמוג, מוחמד נכאל ודני לבני
- ג.8. קידום נושא פינוי פסולת הבניין מול גיל רייכמן ועמי קפלן ונושא פינוי הפסולת הביתית מול ציון שטרית – באחריות רם אלמוג ומוחמד נכאל
- ג.9. נעמי צור מבקשת להזמין את המתכננים ואת ועדת ההיגוי למפגש וירטואלי בנושא עלייה לרגל שיתקיים ב- 24.03.2011 בחברת סיסקו, בנתניה

תמצאה : משתתפים, חברי ועדת ההיגוי וצוות התכנון

רשמה : ליאורה מירון